

UDSKRIFT
AF
ØSTRE LANDSRETS DOMBOG

DOM

Afsagt den 4. april 1997 af Østre Landsrets 14. afdeling (landsdommerne Morving, Vagn Joensen og Jette Hoelgaard-Nielsen (kst.)).

14. afd. nr. B-0192-92:

Sammenslutningen af Danske Filminstruktører s.m.f. Sydney Pollack
(Advokat Erik Nyborg)

mod

Danmarks Radio

(Advokat Steen Lassen)

adcit. af sagsøgte: Foren.af Danske Spillefilmproducenter
s.m.f. Pathé-Nordisk Film TV-Distribution A/S
(Advokat Johan Schlüter v/ advokat Klaus Evald
Madsen).

Under denne sag, der er anlagt den 7. august 1991 ved retten i Gladsaxe og den 20. januar 1992 i henhold til retsplejelovens § 226, stk. 1, nr. 1, 2, 4 og 5 henvist til behandling ved Østre Landsret, har sagsøgeren, Sammenslutningen af Danske Filminstruktører som mandatar for Sydney Pollack, endeligt nedlagt følgende påstande:

1. Sagsøgte, Danmarks Radio, tilpligtes at anerkende, at sagsøgte i henhold til ophavsretslovens § 3, stk. 2 og 3, har været uberettiget til at vise sagsøgerens film "Three days of the Condor" i beskåret version.

2. Sagsøgte tilpligtes at betale 100.000 kr., eller et mindre beløb efter rettens skøn, til sagsøger, tillige med procesrenter fra sagens anlæg, til betaling sker.

Sagsøgte har nedlagt påstand om frifindelse.

Overfor adciterede, distributøren af filmen, Pathé-Nordisk Film TV-Distribution A/S, har sagsøgte nedlagt påstand om, at adciterede tilpligtes at friholde sagsøgte for ethvert beløb incl. renter og omkostninger, som sagsøgte under denne sag måtte blive dømt til at betale til sagsøgeren.

Adciterede har taget bekræftende til genmæle overfor friholdelsespåstanden.

Sagsøgeren Sydney Pollack er en amerikansk filminstruktør, der siden 1965 har instrueret en lang række film, herunder "Tootsie" (1982), "Out of Africa" (1985), "The Firm" (1993) og senest "Sabrina" (1995). Filmen "Three days of the Condor", som nærværende sag drejer sig om, har sagsøgeren instrueret i 1975 med Robert Redford og Faye Dunaway i hovedrollerne. Filmen er optaget i det amerikanske bredbåndsformat, hvor forholdet mellem billedets bredde og højde er 2.35:1. Formatet svarer til det i Europa anvendte "Cinemascope". "Cinemascope" beskrives i et filmleksikon som et banebrydende bredlærredsystem, som blev lanceret i 1953, og som blev et vigtigt våben i filmindustriens kamp for at profilere sig overfor TV-mediet. Det siges videre, at scope-systemet:

".... var baseret på princippet med en anamorfisk linseforsats, der sammentrænger bredden af det fotograferede motiv til ca. halv bredde på filmstrimlen, hvorefter man igen får fuld bredde under fremvisningen, når den foretages igennem en anamorfisk linse. CinemaScopes oprindelige format eller aspekt ratio (bredde/højde-forhold) var 2.55:1, men blev siden reduceret til 2,35:1 for at give plads til et optisk lydspor. Anvendelsen af CinemaScope er i dag erstattet af tilsvarende, men mere sofistikerede optik fra firmaet Panavision ....".

Standardformatet er på nuværende tidspunkt for amerikanske film 1.85:1 og for europæiske film 1.66:1.

TV formatet er 1.33:1.

Spillefilm kan vises på TV i det oprindelige format ("letter-box" formatet) eller i en beskåret version. Ved visning af en widescreen film i det oprindelige format udnyttes kun ca. 60% af skærmen, således at der fremkommer sorte felter (bjælker) over og under filmbilledet. I den beskårne version er filmen ved såkaldt panscanning tilpasset TV formatet, således at hele skærmen udnyttes.

Ved kontrakt af 16. november 1989 med adciterede erhvervede sagsøgte ret til på TV at vise en pakke med 36 spillefilm, som adciterede havde distributionsrettighederne til i Danmark. Een af disse film var "Three Days of the Condor" i beskåret - panscannet - version. Filmen blev den 28. marts 1991 vist på DR TV i denne version.

Den amerikanske Patent og Varemærke Administration har i en rapport af 15. marts 1989 beskrevet panscanning således:

"Panning og scanning er en proces, hvorved "aspect ratio" - et, i hvilket filmværket er fremvist i teatre, normalt 1.85:1 (academy standard) eller 2.35:1 (CinemaScope), er tilpasset for kigning på TV-skærme, hvilket i De forenede Stater forudsætter et aspekt ratio på 1.33:1. Panning- og scanning har været anvendt i adskillige årtier til at tilpasse filmværker for TV-visning. Panning og scanning er også opnået under film-til-bånd overførselsprocessen, ved anvendelse af telecine-maskinen til at udvælge dele af hvert billede til udfyldelse af hele TV-skærmen.

For at panscanne et filmværk sidder en telecineoperatør foran en bæk af sofistikeret elektronisk udstyr i løbet af film-til-bånd overførselsprocessen. Operatøren ser billedet afspillet fra telecine-maskinen på en videoskærm. Målet for telecineoperatøren er at panne og scanne filmen på en måde, der vil overføre filmens handling uden at kompromittere filmens helhedsindtryk. For at afgøre, hvordan billedet skal pannes-og-scannes, flytter operatøren "rasteren" over filmbilledet og vælger dele af hvert billede for overførslen til video. Rasteren er ligesom et kamera, som bevæges rundt på filmbilledet for at fange de dele af billedet, som telecineoperatøren mener vil være mest virkningsfulde i videoversionen af filmen. Stadig mere sofistikeret

computerelektronik tillader operatøren at lave både lineære og ikke-lineære bevægelser over filmbilledet. I overensstemmelse hermed kan han eller hun variere hastigheden, som rasteren panner over billedet, og kan hæve og sænke billedet i praktisk talt hvilken som helst retning. Herudover tillader et redskab kaldet en "x-y zoom" operatøren at zoome ind på specifikke dele af filmens billede med henblik på fremhævelse i videoversionen."

Filmen "Three Days of the Condor" blev produceret af Dino de Laurentis Corporation, som den 9. august 1974 indgik en instruktøraftale med sagsøgers selskab S. Pollack Productions.

Af instruktøraftalens artikel III punkt 6 fremgår bl.a.:

"Kontrol med produktionen: Ingen forpligtelse til at producere eller frigive Filmen: Medmindre Instruktøren godkender andet, vil Filmen blive produceret i Panavision med billedformat 2,35 til 1. Vi skal have fuld kontrol med produktionen af Filmen, herunder, men ikke begrænset til, al kunstnerisk kontrol og retten til at klippe, redigere, tilføje, fratrage, arrangere, re-arrangere og revidere Filmen på enhver måde. Uanset det forestående (foranstående ?) skal Instruktøren være berettiget til at godkende medlemmer af rollebesætningen og alt nøgleproduktionspersonale (herunder filmhold)
.....

Endvidere har Instruktøren ret til at lave yderligere klip i Filmen efter levering af Instruktørens klip ("Director's cut") af Filmen og med henblik på at assistere Instruktøren i denne klipning, vil vi fastsætte to (2) "previews" af Filmen, ...

Det er endvidere aftalt, at den version, der frigøres til "preview" formål i New York City og Los Angeles, og den indledende visning af filmen i New York City og Los Angeles vil være som endeligt klippet af Instruktøren. ....

For al anden distribution og visning af Filmen, herunder uden begrænsning for efterfølgende udgivelser i New York City og Los Angeles, er vi berettiget til at klippe og redigere i Filmen, som vi måtte bestemme efter eget skøn.

Forudsat at Instruktøren er i stand til at gøre således på det tidspunkt og det sted fastsat af os og efter syv (7) dages forudgående skriftligt varsel fra os til Dem, vil vi give ham muligheden for at udarbejde en United States TV-netværksversion samt genoptryksversion af Filmen. Begge sådanne versioner skal, hvis udarbejdet af Instruktøren, udarbejdes efter konsultation med os og i tilfælde af en TV-version, skal TV-netværket og Instruktøren følge

vore og netværkets instruktioner. Hvis tiden tillader det, er De enig i, at Instruktøren skal bestræbe sig på at færdiggøre sin TV-version samtidig med han færdiggør sine klipninger som Instruktør som præciseret i nærværende paragraf 6. Instruktørens ydelser med hensyn til sådant netværk og genoptryksversioner skal ydes uden vederlag til Dem eller Instruktøren."

Sagsøgeren har ved sin underskrift den 9. august 1974 bekræftet ovennævnte instruktøraftale og har erklæret at være bekendt med alle betingelser og bestemmelser i nævnte aftale mellem Dino de Laurents Corporation og S. Pollack Productions.

Sagsøgeren har ikke under sagen bestridt, at producenten i henhold til instruktørkontrakten har været berettiget til ubegrænset at beskære og redigere filmen. Det gøres heller ikke gældende, at den foretagne panscanning af filmen er udført dårligere, end panscanninger normalt udføres.

Under domsforhandlingen er hele filmen blevet vist i letterboxformat. Herefter er de første 16 minutter af den panscannede version og endelig 4 eksempler på virkningen af beskæringen blevet vist.

Der er under sagen afgivet partsforklaring af sagsøgeren, Sydney Pollack, og vidneforklaring af videoproduktionschef hos Nordisk Film, Steen Mortensen, filminstruktør Henning Karlsen, filminstruktør Anders Refn, filminstruktør Knud Hauge og tidligere chef for TV-International i Danmarks Radio, Bo Lynnerup.

Sydney Pollack har forklaret, at han har arbejdet som filminstruktør i 31 år og i denne periode instrueret 17 film. Forud herfor arbejdede han i 5 år med TV. Billedkompositionen er hans primære værktøj, når han laver film. Detaljerne i billederne er omhyggeligt udvalgte og afspejler sammen med rytmen og hastigheden i kameraføringen lige netop den historie, han vil fortælle publikum. Indtil for ca. 12 år siden blev hans film optaget i widescreen format, der kan indeholde flere informationer pr. sek/pr. billede. I den aktuelle film "Three Days of the Condor" ønsker han eksempelvis at fortælle noget om hovedpersonen Robert Redford gennem de ting, denne omgiver

sig med på sit kontor, ligesom dennes paranoia skildres ved at vise de andre mennesker på gaden, samtidig med at kameraet går tæt på hovedpersonen. Hvis disse detaljer ikke er med, får man et ganske andet indtryk af personen. Sagsøgerens sidste film i widescreen var "Tootsie" fra 1982. På dette tidspunkt var han blevet klar over, at flere så hans film på TV end i biografen. Han brugte derfor ikke widescreen i filmen "Out of Africa", idet han ikke ville have filmen ødelagt ved efterfølgende panscanning, og han komponerede billederne således, at optagelserne ikke senere kunne ødelægges ved en beskæring. Han foretager selv panscanning af de film, han ikke har optaget i widescreen.

Han læste ikke den kontrakt, som S. Pollack Productions, som han ejede, indgik med producenten Dino de Laurentis. Kontrakten blev forhandlet på plads af hans agent, men han var klar over, at producenten havde ret til "the final cut" og således kunne gøre med filmen, hvad han ville. Det var først i 1978/79, at han fik den fornødne status til selv at kunne kræve at få "the final cut". Han var også klar over, at producenten havde ret til at udnytte filmen på TV, hvilket dengang var ensbetydende med visning i panscannet version. Det var ikke muligt at opnå finansiering af en film, hvis ikke også TV rettighederne fulgte med. Der var ikke i 1960'erne og 70'erne mange penge i TV markedet, hvorfor kun film med stjerneskuespillere blev vist på TV. Hvis han havde tænkt over det, havde han nok måttet regne med, at "Three days of the Condor" under hensyn til de medvirkende hovedrolleindehavere ville blive solgt til TV visning i panscannet version.

Han er imidlertid aldrig af producenten blevet gjort opmærksom på, at filmen var blevet panscannet, endsige opfordret til at deltage heri, og han ville også have sagt nej, fordi teknikken ødelægger filmen. Da han gennem sin fotograf i 1989 blev opmærksom på den panscannede version af den aktuelle film, ringede han til chefen for efterproduktionen, men det var for sent at gøre noget. Videorettighederne var blevet solgt, og han havde ikke mulighed for at intervenere, idet ophavsmandens rettigheder følger med, når "copyrighten" sælges. Først i 1991 blev han klar over, at filmen også blev vist i den beskårne version i Europa. Filmen findes nu også på video i en laser-

version.

Da han optog den aktuelle film i 1975, var han ikke klar over, at der fandtes kameraer, hvor der i søgeren var markeret et "TV save area". Et sådant kamera anvendte han først i 1982.

Vedrørende de i retten viste 4 eksempler på virkningen af beskæringen har han forklaret, at publikum ikke altid ved, hvad det er, der bevæger dem, når de ser film. De ser noget, de ikke ved, de ser, og det kan have taget timer at komponere netop det billede, hvor det er detaljen, der gør historien troværdig. Det er således en hån imod ham som instruktør, at en ikke-instruktør ved panscanningen bestemmer, hvordan billedet skal beskæres.

Hans vederlag for at instruere filmen udgjorde mellem 250.000 og 750.000 \$. Der var tale om et fast beløb, og herudover fik han procenter, når filmen havde indspillet mere end 10 mill \$. Han fik ikke del i overskud udenfor USA. I de 10 mill \$ indgår formentlig også indtægter fra TV. Han var i 1975 medlem af Directors Guild og er det stadig. Alle hans film lavet før 1975 er på nær en enkelt i "Scope" format.

Han har været både instruktør og producer på en del af sine film, og det har været for at slippe for en producers indblanding. Film, som han har været producer på, er blevet panscannet, men de har ikke været optaget i widescreen. Filmene "Out of Africa", "The firm" og "Sabrina" er alle optaget i "flat screen" 1,85:1, som kan transformeres til fjernsyn/video uden at blive ødelagt.

Han har ikke kunnet komme igennem med, at hans film skal vises i letterbox format, selv om dette er billigere end den panscannede udgave. Filmselskaberne er generelt af den opfattelse, at publikum tror, at de går glip af noget, når der er en sort bjælke foroven og forneden på billedet.

Steen Mortensen har forklaret, at han har beskæftiget sig med film fra 1960'erne og siden 1981 også med video. Panscanning af film er den mest anvendte fremgangsmåde på verdensplan, når

en film i bredformat skal vises på TV. Det er først de seneste 4-5 år, at letterbox formatet har vundet indpas på TV- og videomarkedet.

Danske TV stationer forespørger, om filmene findes i letterboxformat, hvorimod TV-stationer i det øvrige Norden foretrækker panscannede versioner til udsendelse på TV. TV3 overvejer vistnok at gå fra letterbox til panscannede versioner. I USA er panscanning stadig det mest almindelige. De panscannede versioner foretrækkes, fordi de fylder hele TV-skærmen ud, og fordi stationerne tit får klager fra seerne, når film udsendes i letterbox format.

De panscannede filmversioner fremstilles ikke i Danmark, men købes i udlandet. Det er først indenfor de sidste 2 år, at et selskab som Warner Brothers har interesseret sig for letterboxformatet. Danske film bliver også panscannet. Senest er eksempelvis Lars von Triers "Breaking the Waves" udsendt både i panscannet version og i letterboxformat. Det koster 25-30.000 kr. at panscanne en film.

Henning Karlsen har forklaret, at han er tidligere formand for Sammenslutningen af Danske Filminstruktører og har fulgt udviklingen indenfor pan-scannede versioner af film kontra versioner i letterbox format. Det er ikke vanskeligt at fremstille en letterboxversion fra et masterbånd, og der findes faste opstillinger, der kan overspille fra cinemascope.

Danske film som "Naboen" af Bent Christensen, "Flugten" af Hans Kristensen, "Hjertes er trumf" af Lars Brydesen og Anders Refns "Slægten" og "Strømer" har været sendt i Danmarks Radio i letterboxudgaver, de to sidstnævnte vistnok allerede i 1981 og 1982. Det er vidnets opfattelse, at der hos publikum er en voksende interesse for letterboxformatet.

Anders Refn har forklaret, at han i slutningen af 1970'erne har instrueret filmene "Slægten" og "Strømer".

De blev begge filmet i formatet 1:2,33. Begge film har været vist to gange af Danmarks Radio, første gang omkring 1981.

Danmarks Radio har kun vist filmene i letterboxformat.

"Strømer" har uden vidnets samtykke været udsendt på video i en panscannet udgave, men blev efter vidnets protest trukket tilbage.

Knud Hauge har forklaret, at han er formand for Danske Filminstruktører. Foreningen har knap 200 medlemmer, herunder bl.a. Bille August.

Vidnet har hos Johan Ankerstjerne A/S indhentet tilbud på en TV-master i letterboxformat. En 90 minutter film koster 10.102,40 kr. plus moms og en 2 timers film 13.500 kr. plus moms. Hvis der er tale om et mere kompliceret grundmateriale, kan det koste op til 38.000 kr.

Bo Lynnerup har forklaret, at han fra 1973 til 1988 var ansat hos sagsøgte og beskæftiget med at producere programmer. Herefter var han i ca. 2 år beskæftiget med indkøb af programmer for TV2, for i 1990 at vende tilbage til Danmarks Radio som chef for indkøbsafdelingen. Han var som sådan den ansvarlige i Danmarks Radio, da filmen "Three Days of the Condor" blev vist i 1991.

Det er af stor betydning for en TV-station af sende film, og i 1991 sendte Danmarks Radio ca. 175 spillefilm årligt. Film i bredformat er ikke egnet til udsendelse på TV-skærme. Tidligere overførte stationen selv filmene til TV-bånd, men senere kom de panscannede versioner til, og i 1991 var disse versioner overordentlig almindelige i Danmark og førende på verdensplan.

I Danmarks Radio blev 1/3 af filmene i 1991 vist i letterbox og de øvrige 2/3 vist i panscannede versioner.

Panscanning af film blev i 1991 foretaget af distributøren eller producenten, og TV-stationen modtog herefter filmen på videobånd. Sagsøgte ville gerne vise filmene i et format, der ligger så tæt på originalen som muligt, og udfoldede derfor store bestræbelser på at få letterbox udgaver hos den distributør, som der var indgået kontrakt med, men det lykkedes ikke

altid. Sagsøgtes målsætning var at sende det bedst egnede materiale. Filmen, der blev vist i 1991, er den udgave, stationen modtog fra sin distributør, og som man var kontraktligt forpligtet til at bruge, såfremt filmen skulle sendes, og som han iøvrigt gik ud fra var godkendt af instruktør og producent.

Stationen får udelukkende negative henvendelser fra seerne, når film sendes i letterboxformat. Vidnet husker ikke at have modtaget klager over, at en film var panscannet. Tabes nærværende sag, får det stor betydning for sagsøgte, idet man udelukkes fra at sende film, der er panscannet, og som kan sendes hos konkurrenter eksempelvis TV3. Udover Sydney Pollack og Woody Allan har ingen instruktører klaget over panscannede versioner.

Vidnet mener ikke, at der blandt filminstruktører er enighed om, at deres film ikke må vises i panscannede udgaver. Nogle instruktører vil selv foretage panscanningen. Eksempelvis er Bille August's film "Pelle Eroberer" udsendt og vist på Danmarks Radio i en sådan version, og Clint Eastwood tillader kun panscannede versioner af sine film.

Hverken Sydney Pollack eller Sammenslutningen af Danske Filminstruktører protesterede forud for visningen af "Three days of the Condor". Havde det været tilfældet, ville han have taget filmen af programmet midlertidigt. Sagsøgte er meget opmærksom på "Droit Moral" begrebet og overholder det.

Panscannede versioner er vanskeligere og dyrere at fremstille end letterboxudgaver. Vidnet så første gang panscannede film hos BBC i 1976. Fra 1979/80, hvor video er vundet frem, er panscanning det foretrukne system. Andelen af film i letterboxformat er dog nu stigende.

Sagsøgeren har til støtte for sin påstand nr. 1 gjort gældende, at han i henhold til artikel 5.1 og 6 bis i Berner Konventionen som ophavsmand til filmen kan påberåbe sig ophavsretslovens § 3, stk. 2 (droit moral), idet konventionen var tiltrådt af både USA og Danmark, da sagsøgte viste filmen i

marts 1991.

Ved den foretagne panscanning af filmen, hvor mere end halvdelen af billedarealet er skåret væk, er der ændret afgørende ved sagsøgerens kunstneriske udtryk. Billedkompositionen og filmens rytme er ødelagt. Detaljer, som har været afgørende for personkarakteristikken, er skåret væk, totalbilleder er klippet i stykker, og billede og dialog passer ikke længere sammen.

Filmen er i den version, som sagsøgte har sendt uden at angive, at filmen var panscannet uden sagsøgerens medvirken, berøvet sin kunstneriske værdi, hvilket er krænkende for sagsøgerens anseelse og egenart som angivet i ophavsretslovens § 3, stk. 2.

Sagsøgeren har ikke frafaldet sin ret til at modsætte sig udsendelse af filmen i den panscannede version jfr. ophavsretslovens § 3, stk. 3. Det er herved uden betydning, at producenten i USA var berettiget til at udsende filmen i en panscannet version, idet forholdet her i landet skal afgøres efter dansk ret. Efter ophavsretslovens § 3, stk. 3, kan en kunstner ikke generelt frafalde sin droit moral ret efter § 3, stk. 2, men kun i begrænset omfang. Det generelle afkald på alle rettighe-der til filmen, som sagsøgeren gav ved sin accept af instruktørkontrakten, er derfor uden betydning. Det må endvidere efter sagsøgerens forklaring lægges til grund, at spørgsmålet om udarbejdelse af en TV version slet ikke har været drøftet med sagsøgeren ved udarbejdelsen af kontrakten.

Sagsøgeren har heller ikke ved passivitet mistet sin ret til at modsætte sig sagsøgtes udsendelse af filmen i den beskårne version. Sagsøgeren har ikke forud for den 1. marts 1989, hvor USA tiltrådte Berner Konventionen, haft mulighed for at påberåbe sig droit moral beskyttelse og er først i forbindelse med sagsøgtes udsendelse af filmen i marts 1991 blevet opmærksom på, at filmen i Europa blev vist i en beskåret version. Det kan endvidere ikke antages, at rettigheder, som ikke kan frafalde, kan gå tabt ved passivitet.

Med hensyn til godtgørelseskravet efter den dagældende ophavsretslov § 56 har sagsøgeren henvist til, at filmen er blevet udsendt på den største danske TV kanal, og at sagsøgte trods tidligere indsigelser fra Foreningen af Danske Spillefilmproducenter ikke har forsøgt at fremskaffe filmen i en ubeskåret version eller indhentet sagsøgerens samtykke til fremvisning af filmen i den beskårne version.

Sagsøgte har til støtte for sin frifindelsespåstand principalt gjort gældende, at det ikke har været krænkende for sagsøgers kunstneriske anseelse og egenart, at filmen blev vist på TV i en panscannet version. Formålet med den foretagne panscanning, som har været af sædvanlig kvalitet, har ikke været at ændre sagsøgers værk, men alene at tilpasse værket til et andet medium. Den anvendte metode, panscanning, har gennem mange år, også forud for 1975, været den foretrukne metode og har været almindelig anerkendt og accepteret af rettighedshaverne. Producenten har efter instruktørkontrakten og amerikansk ret været berettiget til at foretage panscanning og udsende den således beskårne version, og sagsøgeren måtte påregne, at det ville ske med hans film. Sagsøgeren har kunnet sikre sig mod panscanning ved et kontraktsvilkår, men har undladt at gøre det, og sagsøgte har ikke kunnet vide noget om sagsøgerens holdning til panscanning.

Subsidiært har sagsøgte gjort gældende, at sagsøgeren ved instruktørkontrakten har givet afkald på sin eventuelle ret til at modsætte sig fremvisning af filmen i en panscannet version. Afkaldet er "efter art og omfang" begrænset, jf. ophavsretslovens § 3, stk. 3, idet instruktørkontrakten indeholder specifikke bestemmelser om visning af filmen på TV og om klipning af filmen med henblik herpå. Efter sagsøgerens forklaring indebærer klipning med henblik på TV - forevisning efter praksis såvel i 1975 som i dag panscanning.

Mere subsidiært er det gjort gældende, at sagsøger har mistet sin ret efter ophavsretslovens § 3, stk. 2, ved passivitet, idet han i alt fald fra 1989 har haft anledning til at tilkendegive, at han ville modsætte sig visning af sine film på TV i panscannede versioner.

Mest subsidiært har sagsøgte gjort gældende, at der i alt fald ikke er grundlag for at pålægge sagsøgte at betale godtgørelse. Sagsøgte har efter kontrakten med distributøren været forpligtet til kun at vise filmen i den modtagne beskårne version og har ikke kunnet vide, at distributøren eventuelt ikke har været berettiget til at udsende filmen i denne version. Samtidig har sagsøgeren, der ved instruktørkontrakten havde accepteret visning af filmen på TV i beskåret form og oppebåret vederlag herfor, intet foretaget sig for at gøre omverdenen bekendt med, at han desuagtet ville modsætte sig panscanning.

Sagsøgte har videre anført, at man ikke har en økonomisk interesse i nærværende sag, men en principiel interesse i, at det statueres, at stationen fremover retmæssigt også kan sende film i panscannede versioner, idet man i modsat fald stilles dårligere end konkurrerende udenlandske stationer.

Adciterede har som biintervenient i hovedsagen tilsluttet sig det af sagsøgte anførte.

Landsrettens bemærkninger:

Tilpasningen ved panscanning af sagsøgerens widescreen film til TV formatet har medført bortskæring af en betydelig del af billederne med den følge, at billedkompositionen i en række sekvenser må betegnes som lemlæstet, at detaljer af betydning for personkarakteristikken er udgået, og at der er opstået uoverensstemmelser mellem billeder og dialog.

Da den omfattende beskæring ikke har været teknisk nødvendig for at muliggøre filmens visning på TV, idet filmen har kunnet vises i det originale format omend i et mindre billede end TV skærmen, findes sagsøgtes udsendelse af filmen i den beskårne form herefter at indebære en krænkelse af sagsøgerens kunstneriske anseelse og egenart efter ophavsretslovens § 3, stk. 2, medmindre det må lægges til grund, at sagsøgeren har frafaldet sin ret, jf. § 3, stk. 3.

Efter instruktørkontrakten har producenten været berettiget

til ved klipning og redigering at udarbejde en særlig TV-version af filmen. Som forklaret af sagsøgeren var panscanning også i 1975 den i praksis anvendte metode til tilpasning af biograffilm til TV mediet, og det måtte anses som en nærliggende mulighed, at TV rettighederne til sagsøgerens film ville blive udnyttet. Sagsøgerens accept af de nævnte bestemmelser i instruktørkontrakten, der angår en efter art og omfang afgrænset brug af filmen, findes herefter også at have omfattet eventuel panscanning af filmen.

Landsretten tager derfor sagsøgtets påstand om frifindelse til følge. Herefter vil adciterede være at frifinde for sagsøgtets friholdelsespåstand.

T h i k e n d e s f o r r e t :

Sagsøgte, Danmarks Radio, frifindes for de af Sammenslutningen af Danske Filminstruktører som mandatar for Sydney Pollack nedlagte påstande.

Adciterede, Foreningen af Danske Spillefilmproducenter som mandatar for Pathé-Nordisk Film TV-Distribution A/S, frifindes for sagsøgtets friholdelsespåstand.

Inden 14 dage betaler sagsøgeren til sagsøgte i delvise sagsomkostninger 15.000 kr.

Sagens omkostninger iøvrigt ophæves.

(Sign.)

— — —

Udskriftens rigtighed bekræftes. Østre Landsrets kontor, den - 4 APR. 1977

R.j.v.

Janne Sørensen.